

„Przedzkolna orkiestra”

Opracowanie:
mgr Joanna Ziótkowska
Miejskie Przedszkole nr18
w Rudzie Śląskiej

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. Opis programu.....	4
2. Cele i zadania programu	6
3. Procedury osiągnięcia celów.....	7
4. Zakres treści	8
5. Przewidywane efekty podejmowanych działań.....	11
6. Przykłady metodycznych rozwiązań programowych.....	12
7. Załączniki.....	15

WSTĘP

*„Muzyka uspokaja umysł,
ułatwia wzlot myśli,
a gdy trzeba pobudza do walki.”*

Agrippa Von Nettesheim

Muzyka to dziedzina sztuki, która odgrywa ogromną rolę w życiu każdego człowieka. Muzyka daje poczucie odprężenia psychicznego, wpływa na wszechstronny rozwój osobowości, rozwija uczucia i wyobraźnię oraz dostarcza dużo radości. Od najmłodszych lat dziecko powinno być wprowadzane w świat muzyki. Sposób, w jaki dziecko zostanie zachęczone w przedszkolu do słuchania muzyki, śpiewania, poruszania się do niej, tworzenia łatwych melodii oraz w jakim stopniu będą rozbudzane zainteresowania muzyczne, decydować będzie o dalszym jego rozwoju oraz zainteresowaniach związanych z dziedziną muzyki.

Celem zajęć muzycznych w przedszkolu nie jest jednak to, by dziecko zostało w przyszłości wybitnym muzykiem. Poprzez zajęcia muzyczne nie rozwijamy tylko zainteresowań muzycznych. Dzięki stosowaniu różnych form aktywności kształcimy również między innymi: słuch, aparat głosowy, uwagę, wyobraźnię, rozwijamy wiedzę o świecie, rozwijamy mowę i myślenie. Poprzez ruch przy muzyce poprawiamy krążenie, dotleniamy organizm, kształcimy orientację, refleks oraz spostrzegawczość.

Zgodnie z przyjętą podstawą programową dziecko uczęszczające do przedszkola wychowuje się i kształci również w obszarze muzycznym. Dzieci podczas codziennego pobytu w przedszkolu bardzo często i chętnie śpiewają piosenki i tańczą. Rzadziej jednak grają na instrumentach, choć czynność ta przynosi im wiele radości. Dlatego zdecydowałam się stworzyć dzieciom więcej okazji do obcowania z różnymi formami aktywności muzycznej, a w szczególności z grą na instrumentach.

W tym celu został utworzony program pt. „Przedszkolna orkiestra”, który w swojej codziennej pracy mogą stosować nauczyciele Miejskiego Przedszkola nr 18 w Rudzie Śląskiej. Myślę, że dzieci skorzystają na udziale w zajęciach poprzez lepszy i efektywniejszy rozwój intelektualny, emocjonalny fizyczny oraz muzyczny. Chciałabym również, by dzieci objęte programem mogły doznać chwili wytchnienia, relaksu oraz by po prostu dobrze się bawiły i muzyka sprawiała im wiele przyjemności.

1. OPIS DZIAŁANIA

Podstawowym zadaniem przedszkola jest stworzenie dzieciom jak najlepszych warunków do rozwoju osobistego, intelektualnego i społecznego. Wiek przedszkolny jest okresem bardzo istotnym dla dalszego rozwoju dziecka. Każdy przedszkolak posiada wrodzony potencjał i rozwija się według własnych możliwości. Specyfika pracy z dzieckiem w wieku przedszkolnym polega na ostrożnym doborze form i metod pracy z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb oraz dostosowanie ich do poziomu rozwoju dziecka, co pozwala dzieciom na pełne i aktywne uczestnictwo w życiu grupy. Realizując program wychodzę naprzeciw oczekiwaniom dzieci i ich rodziców. Chcę by dzieci, które uczęszczają do Miejskiego Przedszkola nr 18 w Rudzie Śląskiej mogły prawidłowo się rozwijać oraz pogłębiać swoją wiedzę o nowe wiadomości w dziedzinie muzyki. Najważniejsze przy tym, jest dla mnie to, by dzieci uczyły się poprzez zabawę. Realizacja programu uatrakcyjni zdobywanie przez dzieci nowych wiadomości i umiejętności nie tylko w obszarze muzycznym lecz również w obszarze z wiązany z edukacja polonistyczną, matematyczną, przyrodniczą, społeczno-moralną oraz sprawnością fizyczną.

Program będzie realizowany w oparciu o Program wychowania przedszkolnego „Nasze przedszkole” (autorzy: M. Kwaśniewska, W. Żaba-Żabińska; wyd.: MAC edukacja) a jego realizacja będzie przebiegać wg poniżej opisanych etapów działania. Program ten ma na celu wspieranie i ukierunkowywanie rozwoju i wrodzonego potencjału dziecka poprzez zajęcia umuzykalniające w obszarach związanych z edukacją polonistyczną, matematyczną, przyrodniczą, społeczno

moralną oraz ze sprawnością fizyczną. Program zajęć jest bogaty w ćwiczenia ruchowe, rytmiczne, śpiewanie, aktywne słuchanie muzyki (elementy metody Batti Strauss) oraz grę na instrumentach perkusyjnych. Poprzez te zajęcia chcę również wprowadzić dzieci w świat muzyki, aby w kolejnych latach nauki - w przedszkolu, a później w szkole - lubiły brać udział w zajęciach muzycznych oraz mogły stać się świadomymi uczestnikami i odbiorcami kultury muzycznej. Zaproponowane treści są dostosowane do możliwości intelektualnych dzieci.

2. CELE I ZADANIA PROGRAMU

CEL GŁÓWNY:

Wspieranie i ukierunkowywanie rozwoju i wrodzonego potencjału dziecka poprzez zajęcia umuzykalniające w obszarach związanych z edukacją polonistyczną, matematyczną, przyrodniczą, społeczno moralną oraz ze sprawnością fizyczną.

CELE OPERACYJNE I ZADANIA:

- stworzenie warunków sprzyjających wspólnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych,
- kształcenie współdziałania w grupie,
- rozwijanie koordynacji ruchowej,
- rozwijanie aktywności twórczej,
- kształtowanie umiejętności aktywnego słuchania muzyki,
- kształcenie umiejętności gry na prostych instrumentach perkusyjnych,
- kształcenie umiejętności publicznego prezentowania swoich umiejętności,
- rozwijanie predyspozycji i wrażliwości muzycznej
- rozwijanie prawidłowej postawy ciała oraz współpracy grupowej w ćwiczeniach rytmicznych i tańcach,
- wzbogacanie słownika biernego i czynnego o elementy dzieła muzycznego oraz nazwy instrumentów

- zapoznanie ze znaczeniem słowa „orkiestra”
- zainteresowanie dzieci muzyką klasyczną
- poznawanie struktury utworu muzycznego, rozpoznawanie zmian w muzyce
- wykorzystanie surowców wtórnych, materiałów przyrodniczych i odpadów przemysłowych do tworzenia instrumentarium akustyczno - melodycznego, a przez to rozwijanie świadomości ekologicznej.

3. PROCEDURY OSIĄGNIĘCIA CELÓW

Zastosowane metody i formy pracy mają w jak największym stopniu rozwijać indywidualne zdolności, zainteresowania dzieci, stworzyć atmosferę akceptacji, zaufania, pozwolić na osiągnięcie sukcesu motywującego do dalszych działań. W programie będą wykorzystywane następujące metody i formy pracy z dziećmi:

METODY:

✓ czynne:

- *zajęć praktycznych* - wykonywanie przez dzieci różnych zadań o charakterze praktycznym, powtarzanie wiedzy z danego zakresu
- zadań stawianych dziecku - zabawy badawcze, doświadczenia
- *metody problemowe* -burza mózgów
- *kierowanie działalnością dziecka* poprzez inspirowanie, zachętę dziecka, podsuniecie pomysłu do samodzielnych działań
- *samodzielne doświadczenia* poprzez spontaniczną działalność dziecka

✓ percepcyjne:

- *obserwacja*
- *pokaz*
- *podanie przykładu, wzoru postępowania*
- *utwory muzyczne*

✓ słowne:

- *opis,*
- *objaśnienia*
- *instrukcje*

✓ *elementy metody Batti Strauss*

FORMY:

- Praca indywidualna,
- W małych zespołach,
- Praca z całą grupą.

4. ZAKRES TREŚCI

Zajęcia będą się głównie opierać na elementach metody Batti Strauss - Metoda aktywnego słuchania muzyki. Metoda ta polega na łączeniu różnych form aktywności muzycznej. A mianowicie: słuchanie muzyki, granie na instrumentach, tańczenie i śpiewanie z elementami pantomimy, dramy i różnych form plastycznych. Takie działanie pozwala dzieciom w sposób niewerbalny odkryć różne aspekty dzieła muzycznego: formę, tempo i rytm oraz dynamikę i barwę. Dzięki tej metodzie dzieci kształcą swoją wyobraźnię dźwiękową, odczuwają i przeżywają radość wspólnoty tworzenia. W danym utworze muzycznym mogą pełnić różne role. Raz występują w roli wykonawcy, a za chwilę wcielają się w dyrygenta.

ISTOTNE CECHY METODY:

1. opracowania ruchowe prezentowanych przykładów muzycznych
2. realizacja instrumentacji
3. możliwość fabularyzacji, wprowadzania zamiany ról i identyfikacji
4. twórczy charakter metody
5. możliwość stosowania rekwizytów.

Każde z zajęć proponowanych dzieciom będzie polegało na pracy z utworem muzycznym. Zajęcia przebiegać powinny etapami.

ETAPY PRZEBIEGU ZAJĘĆ:

1. **Przywitanie muzyczne** - przywitanie to polega na zaśpiewaniu przez nauczyciela prostej melodii wraz ze słowami „Dzień dobry dzieci”.

Zadaniem dzieci będzie przywitanie nauczyciela słowami „Dzień dobry pani”, śpiewając przywitanie na tą samą melodię, co nauczyciel.

2. **Fabularyzowanie muzyki połączone z prostymi ruchami rytmicznymi** - Tekst fabularyzacji poprzedzać powinno wprowadzenie czyli krótkie opowiadanie związane z danym utworem. Podczas fabularyzacji dzieci wykonują proste ruchy rytmiczne lub taneczne. Dzieje się to podczas prezentacji utworu. To wszystko, a przede wszystkim towarzysząca muzyka sprawiają, że dzieci doskonale się przy nim bawią i poznają utwór muzyczny.
3. **Realizacja w tańcu** - nauczyciel przygotowując ruch taneczny musi uwzględnić wiek i predyspozycje dzieci. Proste ruchy taneczne można wykonywać już w grupach młodszych, w starszych grupach może być on wykonywany solo, w parach, w kole z użyciem rekwizytów lub bez nich.
4. **Gra na instrumentach** - podczas tego etapu dzieci przypominają sobie fabularyzację utworu i wprowadzane są instrumenty muzyczne, zwłaszcza samodzielnie wykonane np. na poprzednich zajęciach. Sposób wydobywania i grania na instrumentach pokazuje dzieciom nauczyciel dyrygent. Następnie dzieci grają na instrumentach tworząc orkiestrę.
5. **Połączenie tańca z instrumentacją** - etap ten wymaga wysokiego opanowania umiejętności koordynacji ruchowo- wzrokowo- ruchowej, dlatego może być realizowany tylko w grupach starszych.
6. **Mówienie o muzyce** - na koniec zajęć dzieci mają okazję do wyrażania swoich odczuć, wrażeń które im towarzyszyły podczas zajęć.
7. **Muzyczne pożegnanie**

Uwaga dotycząca realizacji zajęć - zaleca się by dzieci podczas zajęć siedziały w kręgu po to, aby nauczyciel mógł łatwo obserwować dzieci i korygować błędy, zaś ruchy prowadzącego, zwłaszcza jego mimika powinny być wyraźna i jednoznaczna.

PROPOZYCJE UTWORÓW MUZYCZNYCH DO REALIZACJI:

1. Contry Dance- J.F.Haendel
2. Fiesta Aymara- mel. ludowa-Argentyna
3. Galop D. Kabalewski
4. Taniec węgierski- J. Brahms
5. Polka Italiano- S.Rachmaninow
6. Le Basque- ar. J Galway
7. Pizzicato- L. Delibes
8. Marsz turecki- L. van Beethoven
9. Marsz Radeckiego- J. Strauss
10. Moment Musicale- Fr. Schubert
11. Wiosna - A. Vivaldi
12. Polka trisch- tratsch - J. Strauss
13. Norwegien dance nr 2 - E. Grieg
14. Tarantella - włoska melodia ludowa
15. Rondo - J.S.Bach
16. Gigue - G.F.Handel
17. Annen polka - J. Strauss
18. Kontredans Ges-dur - F.Chopin

Utwory będą dobierane spośród wymienionych propozycji według poziomu trudności oraz zostaną dostosowane do możliwości dzieci, które będą uczestniczyć w zajęciach. Zajęcia dotyczące jednego utworu lub wykonanie instrumentalizacji danego utworu, mogą zostać powtórzone kilka razy na przykład, przed planowanym występem, tak zwanej „Przedszkolnej orkiestry”, na uroczystości przedszkolnej.

5. EWALUACJA

Podczas realizacji „dobrej praktyki” - „Przedszkolna orkiestra” dokonywana będzie ewaluacja programu. Jej zadaniem będzie sprawdzenie, czy program spełnia oczekiwania i czy zasadna będzie jego kontynuacja. Ewaluacja dotyczyła będzie opinii i osiągnięć dzieci (występ „Przedszkolnej orkiestry na uroczystościach w przedszkolu) oraz postaw nauczycieli.

W celu dokonania ewaluacji wykorzystane zostaną następujące narzędzia badawcze:

- test rysunkowy dla dzieci *Słoneczka uczuć* (zał. Nr 1)

- ankieta dla nauczycieli (zał. Nr 2)
- obserwacje własne nauczyciela

INFORMACJE O REALIZACJI PROGRAMU BĘDĄ ZBIERANE OD:

- nauczycieli
- dzieci

Z WYNIKAMI EWALUACJI ZAPOZNANE ZOSTANĄ:

- Władze przedszkola,
- Nauczyciele,
- Rodzice.

6. PRZEWIDYWANE EFEKTY PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ

KORZYŚCI DLA DZIECI:

- Wzbogaca wiedzę dzieci,
- Wzbogaca słownictwo,
- rozwija u dzieci postawy:
 - ciekawości,
 - poczucia własnej wartości,
 - samodzielności i wytrwałości,
 - koncentracji, słuchania i zapamiętywania,
 - umiejętności współdziałania z innymi;
- usprawnia motorykę dużą,
- usprawnia motorykę małą i precyzję ruchów rąk,
- usprawnia pamięć,
- rozwija poczucie rytmu,
- udoskonala mowę czynną i bierną,
- wyrobią w sobie umiejętność skupiania uwagi przez dłuższy czas na tej samej czynności,

- nauczą się życzliwości, wzajemnej pomocy i współpracy;
- rozwiną takie cechy charakteru, jak: dokładność, wytrwałość, cierpliwość, samodzielność;
- wzmocnią poczucie własnej wartości;
- zdobędą okazję do odnoszenia sukcesów;
- wyrobią sobie pozytywne nastawienie do pracy;
- odkryją przyjemność i radość z tworzenia;
- zyskają możliwość realizacji własnych zainteresowań

KORZYŚCI DLA PLACÓWKI:

- Poszerzenie oferty edukacyjnej,
- Podniesienie poziomu jakości pracy placówki,
- Wzrost zadowolenia rodziców i wychowanków,
- Pozyskanie większej liczby dzieci,
- Promocja w środowisku lokalnym,

Załącznik nr 1

KÓLECZKA UCZUĆ- ANKIETA DLA DZIECI

Czy podobały Ci się zajęcia?

Spośród kóleczek wybierz takie, które najbardziej oddaje uczucia związane z zajęciami.

